

ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ ในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา^{*}

อิทธิพร แสงพิรุณ¹
สุนนรดี นิมเนตพันธ์²

บทคัดย่อ

วัตถุประสงค์ของการศึกษานี้ คือ 1) เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเดินทางมาพักโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และ 2) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ในอำเภอเสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ใช้แบบสอบถามด้านพฤติกรรม และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย สำหรับสถิติที่ใช้ คือ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่า

นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการมาพักโฮมสเตย์ คือ จองบ้านพักโฮมสเตย์ทางโทรศัพท์ (ร้อยละ 56.80) เดินทางมาพักโฮมสเตย์โดยรถยนต์ส่วนบุคคล (ร้อยละ 91.40) มาพักโฮมสเตย์กับเพื่อน (ร้อยละ 59.70) มีความประทับใจบรรยากาศธรรมชาติริมน้ำมากที่สุด (ร้อยละ 75.50) จะกลับมาเที่ยวที่นี่เมื่อมีโอกาส ไม่เคยมาเที่ยวที่นี่เลย และต้องการแนะนำให้เพื่อนมาเที่ยวที่นี่ (ร้อยละ 98.60) มีความพึงพอใจต่อการจัดบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ซึ่งประกอบด้วย 5 ด้าน คือ ด้านจัดเตรียมที่พัก ด้านการจัดการอาหารและเครื่องดื่ม ด้านการจัดการความปลอดภัย ด้านการจัดระบบการจองที่พัก และด้านการต้อนรับและการลงทะเบียนเข้าพัก อยู่ในระดับมาก คือ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) เท่ากับ 4.10 และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) เท่ากับ 0.746

คำสำคัญ: ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว การจัดบริการบ้านพัก โฮมสเตย์

^{*} วิทยานิพนธ์ หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการกีฬา นันทนาการ และการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, 2558

¹ นักศึกษาปริญญาเอก หลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการกีฬา นันทนาการและการท่องเที่ยว มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ,

E-mail: thira_s@live.com

² อาจารย์ คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

The satisfaction level of Thai tourists concerning the offering of homestay accommodations in Sena District, Phranakhon Si Ayutthaya Province^{*}

Thiraporn Sangpiroon¹

Sumonratee Nimnatipun²

Abstract

The objectives of this study were 1) to study the behavior of Thai tourists that travel to stay at a homestay in Sena District, Phranakhon Si Ayutthaya Province and 2) to study the satisfaction level of Thai tourists concerning the offering of homestay accommodations in Sena District, Phranakhon Si Ayutthaya Province. This quantitative research used questionnaires concerning the behavior and satisfaction level of Thai tourists. The statistics used were percentage, average, and standard deviation.

The research results show that most Thai tourists reserved their stay at the homestay by telephone (56.80 percent), traveled to the homestay in a personal car (91.40 percent), stayed at a homestay with friends (59.70 percent), were most impressed with the natural atmosphere along the water (75.50 percent), would come back to homestay again if given the opportunity, had never been here before and would recommend their friends to come here (98.60 percent). There were five areas of high satisfaction concerning the offering of homestay accommodations. These were: accommodation preparation, food and beverages, safety accommodation booking system, and reception and registration services. The average was 4.10 and a standard of deviation of 0.746.

Keywords: satisfaction of tourists, offering of homestay accommodations, homestay

^{*} Article of Dissertations form Doctor of Philosophy degree in Sport, Leisure and Tourism Program, Year 2015

¹ Student in Doctor of Physical Educational in Sport, Leisure and Tourism Program, Srinakharinwirot University, E-mail: thira_s@live.com

² Lecturer, Faculty of Physical Educational in Srinakharinwirot University

ความสำคัญและปัญหาการวิจัย

จากนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2558, ออนไลน์) สนับสนุนให้คนไทยเที่ยวในประเทศ เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ ประเทศไทยมีทรัพยากรทางธรรมชาติและวัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์โดดเด่น นักท่องเที่ยวมีความประทับใจในการเดินทางมาเยือนยังแหล่งท่องเที่ยว การท่องเที่ยวในชุมชน เป็นการท่องเที่ยวที่คนในชุมชนมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมวางแผน ร่วมพัฒนา ซึ่งรายได้ของชุมชนยังอยู่ในชุมชน เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจ สังคมวัฒนธรรม และสิ่งแวดล้อม ทำให้คุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น การท่องเที่ยวในชุมชนคลองระงะเข้ อำเภอสวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นการท่องเที่ยวที่สัมผัสวิถีชีวิตวัฒนธรรมชนบท เป็นการท่องเที่ยวเชิงชุมชน สอดคล้องกับนโยบายของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย ชาวบ้านในชุมชนคลองระงะเข้ร่วมกันทำโฮมสเตย์ ในปี พ.ศ.2547 “คลองระงะเข้” มีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และมีวิถีวัฒนธรรมชุมชนที่เรียบง่าย จึงเป็นชุมชนริมคลองที่มีวัฒนธรรมชนบทที่ชุมชนยังอนุรักษ์ไว้ อีกทั้งยังมีตำนานเล่าขานความศรัทธาของระงะเข้ ซึ่งเป็นที่มาของชื่อคลอง (ดาวเรือง ฤกษ์บุปผา, และเริงไชย ฤกษ์บุปผา, 2555, สัมภาษณ์) ชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมในการทำโฮมสเตย์คลองระงะเข้ ให้มีความสำคัญกับการมีส่วนร่วมและแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิถีวัฒนธรรมชนบทกับนักท่องเที่ยว ด้วยลักษณะของโฮมสเตย์ริมคลอง อีกทั้งยังกิจกรรมของชุมชน ได้แก่ การล่องเรือชมวิถีชีวิตและธรรมชาติของสองฝั่งคลอง ถึงแม้ว่านักท่องเที่ยวจะให้ความสนใจเดินทางมาเที่ยวและพักโฮมสเตย์ แต่ต้องมีการพัฒนาคุณภาพการบริการของโฮมสเตย์อยู่อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวในชุมชนอย่างยั่งยืน เนื่องจากมีจำนวนโฮมสเตย์ลดลง จึงเป็นที่มาให้ผู้วิจัยสนใจศึกษาชุมชนคลองระงะเข้ ในด้านการจัดบริการบ้านพักโฮมสเตย์ และศึกษาพฤติกรรมนักท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว เพื่อนำมาพัฒนาปรับปรุง คุณภาพการบริการโฮมสเตย์ให้มีความยั่งยืนต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเดินทางมาพักโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยในอำเภอสวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ในอำเภอสวน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

แนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงชุมชน การจัดบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ ดังนี้

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยว

ชนกฤต สังข์เลข (2550, 38) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว เป็นการเดินทางที่มีกิจกรรมต่างๆ ระหว่างการเดินทาง โดยต้องมียศประกอบเหล่านี้ นักท่องเที่ยว ผู้ประกอบธุรกิจการท่องเที่ยว หน่วยงานภาครัฐบาล และประชาชนในท้องถิ่น

นิคม จารุมณี (2535, 1) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยวไว้ว่า ไม่ใช่แค่การเดินทางเพื่อการพักผ่อน หรือเพื่อสนุกสนานเท่านั้น การเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา การศึกษา การกีฬา เพื่อติดต่อธุรกิจ เพื่อเยี่ยมญาติ ซึ่งนับเป็นการเดินทางท่องเที่ยวทั้งสิ้น

วิมล จิโรจน์พันธุ์ และคณะ (2548, 47) ได้ให้ความหมายของการท่องเที่ยว คือ การที่ผู้คนเดินทางไปเยี่ยมเยือนยังสถานที่หนึ่งเพื่อการเที่ยวชมเมือง เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อการศึกษา การแลกเปลี่ยนทางวัฒนธรรม การประชุม การแสดง ธุรกิจและอื่น ๆ

สรุปการท่องเที่ยว คือ การเดินทางไปยังสถานที่หนึ่งเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เพื่อการประชุมสัมมนา การศึกษา การกีฬา เพื่อเยี่ยมญาติ เพื่อธุรกิจและอื่น ๆ ซึ่งการเดินทางนั้นด้วยความสมัครใจ และเป็นการพักชั่วคราว

แนวคิดเกี่ยวกับการท่องเที่ยวเชิงชุมชน

พิมพ์ระวี ไรจน์รุ่งสัจย์ (2553, 10) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวเชิงชุมชน หมายถึง รูปแบบการท่องเที่ยวที่เน้นผลประโยชน์ลงสู่ชุมชน รายได้เพื่อคนในชุมชน และบริหารจัดการโดยชุมชน

เสรี เวชบุษกร (2556, 332) ได้กล่าวว่า การท่องเที่ยวในชุมชนนั้น ประชาชนในท้องถิ่นต้องมีส่วนร่วม ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงชุมชนเปิดโอกาสและสนับสนุนโครงการต่าง ๆ เป็นการพัฒนาชุมชนท้องถิ่น

สรุปการท่องเที่ยวเชิงชุมชน เป็นการท่องเที่ยวที่เกิดขึ้นในชุมชน มีการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น โดยชุมชนเป็นผู้บริหารจัดการเอง

แนวคิดเกี่ยวกับการจัดบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์

มิ่งสรรพ ขาวสอาด (2549, 44) ได้ให้แนวทางในการมีส่วนร่วมในการจัดการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ในชุมชน ในรูปแบบของโฮมสเตย์ (Homestay) ซึ่งเป็นบ้านพักประเภทหนึ่งที่นักท่องเที่ยวสามารถมาพักร่วมกับเจ้าของบ้านซึ่งเป็นชาวบ้านในชุมชน บ้านพักจะรวมราคาอาหารไว้บริการนักท่องเที่ยวแล้ว

มิ่งสรรพ ขาวสอาด (2549, 44; อ้างถึงใน การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2545) โฮมสเตย์ (Homestay) คือ ที่พักสัมผัสวัฒนธรรมชนบท หมายถึง บ้านพักประเภทหนึ่งที่นักท่องเที่ยวพักร่วมกับเจ้าของบ้าน และมีวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้วัฒนธรรมและวิถีชีวิตของชาวบ้าน ซึ่งเต็มใจที่จะถ่ายทอด

วัฒนธรรม แลกเปลี่ยนความรู้ซึ่งกันและกัน พร้อมทั้งจัดที่พักและอาหารให้กับนักท่องเที่ยวโดยได้รับคำตอบแทนตามความเหมาะสม

สรุปความหมายของโฮมสเตย์ เป็นบ้านที่มีความพร้อมสำหรับการแบ่งพื้นที่ของบ้านพักอาศัย เพื่อให้บริการกับนักท่องเที่ยวเสมือนเป็นสมาชิกหรือญาติของเจ้าของบ้านพัก

ความสนใจของนักท่องเที่ยวในการเข้าร่วมกิจกรรมโฮมสเตย์

1. การพักผ่อนทางร่างกายและจิตใจ
2. ความเป็นมิตรไมตรี
3. ความสุภาพอ่อนโยนของเจ้าของบ้านและท้องถิ่น
4. ความสะดวกสบายในการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว
5. การศึกษาวิถีชีวิตและวัฒนธรรม
6. ความปลอดภัยของแหล่งท่องเที่ยว
7. กิจกรรมท่องเที่ยว

8. ความสะดวกสบายของที่พักรวมทั้งสิ่งอำนวยความสะดวก

บัญญัติ 10 ประการของการจัดการบ้านพักแบบโฮมสเตย์

1. เตียงนอนที่สบายในราคาสมเหตุสมผล
2. ห้องอาบน้ำและห้องสุขาที่สะอาด
3. อาหารพื้นบ้านง่ายๆ แต่ปรุงมาอย่างถูกสุขลักษณะ
4. ทิวทัศน์และธรรมชาติของชนบทที่สงบและสวยงาม
5. ประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของท้องถิ่น
6. กิจกรรมการท่องเที่ยวในพื้นที่
7. ร้านค้าทั่วไปและร้านจำหน่ายของที่ระลึก
8. ความบันเทิง เช่น ดนตรีพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน
9. ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว
10. ความเป็นมิตรและรอยยิ้มของเจ้าของบ้าน

องค์ประกอบของการจัดการบ้านพักแบบโฮมสเตย์

มิ่งสรรพ ขาวสอาด (2549, 46) กล่าวถึง สิ่งสำคัญในการจัดการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ คือ การจัดเตรียมที่พักและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้มาพักค้างแรมด้วยความเต็มใจ ซึ่งมีกระบวนการจัดการดังนี้ 1) การเตรียมที่พัก 2) การจัดการด้านอาหาร 3) การจัดการด้านความปลอดภัย 4) การจัดการระบบการจองที่พัก 5) การต้อนรับและการลงทะเบียนเข้าพัก

สรุปความหมายของโฮมสเตย์ คือ บ้านพักที่นักท่องเที่ยวได้สัมผัสวิถีชีวิตวัฒนธรรมชนบทโดยนักท่องเที่ยวพักร่วมกับเจ้าของบ้าน อาจมีห้องพักเป็นสัดส่วน แต่อยู่ได้หลังคาเดียวกับเจ้าของบ้าน

บทความและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Abby (2006, 878-889) เขียนบทความเรื่อง “การท่องเที่ยวเชิงชนบทในเมืองกีดัง ประเทศมาเลเซีย” ศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในชนบท และการทำโฮมสเตย์ เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวให้มากขึ้น ผลการศึกษาพบว่า ชนบทขาดการวางแผนที่ดีในการพัฒนาการท่องเที่ยว เพราะหากมีวางแผนพัฒนาอย่างรวดเร็วจะส่งผลกระทบต่อชุมชนได้ มีการสร้างรีสอร์ท หรือทำโฮมสเตย์ ซึ่งต้องคำนึงถึงการจ้างแรงงานที่เป็นคนในชนบท โดยอนุรักษ์วัฒนธรรมดั้งเดิมของชุมชนให้คงอยู่ และพัฒนาการท่องเที่ยวให้มีผลกระทบต่อทรัพยากรในท้องถิ่นให้น้อยที่สุด และวุฒิชาคี สุนทรสมัย; และ เกศริน อิ่มเล็ก (2550) ศึกษาวิจัยเรื่อง “การศึกษาคุณภาพการบริการที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ของภาคตะวันออก: การพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็ง และความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการประกอบธุรกิจด้านท่องเที่ยว” โดยวิเคราะห์ปัจจัยส่วนบุคคล พฤติกรรมการเดินทาง และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการจัดการธุรกิจการท่องเที่ยวที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ของภาคตะวันออก พบว่า อายุของนักท่องเที่ยวมีความสัมพันธ์กับจำนวนผู้ร่วมเดินทางในแต่ละครั้งของนักท่องเที่ยวใน 6 เดือนที่ผ่านมา และอายุมีความสัมพันธ์กับลักษณะผู้ร่วมเดินทาง การจัดการสภาพแวดล้อม และลักษณะของที่พักแรมแบบโฮมสเตย์ มีระยะเวลาเฉลี่ยที่ใช้ในการเดินทางท่องเที่ยวที่มีความสัมพันธ์กับจำนวนผู้ร่วมเดินทางในแต่ละครั้งของนักท่องเที่ยว คุณภาพการบริการที่พักแบบโฮมสเตย์ทั้ง 7 ด้าน ได้แก่ ลักษณะของที่พักรูปแบบโฮมสเตย์ ราคาค่าบริการ ช่องทางการให้บริการ การส่งเสริมการตลาด การจัดการด้านกระบวนการต่างๆ ผู้ให้บริการ และการจัดการสภาพแวดล้อม

Aree Naipinit, & Thirachaya Maneenetr (2010, 103-109) ได้ ศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้านบัวสายโฮมสเตย์ อำเภอน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย พบว่า ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการท่องเที่ยว ด้านความปลอดภัย ความสะอาด ความสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวอยู่ในระดับสูง ชุมชนมีการวางแผนงบประมาณที่ใช้ในการสนับสนุนสิ่งดึงดูดใจและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวของชุมชน ทำให้ชุมชนได้รับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว ทศนคติของชาวบ้านต่อการท่องเที่ยวอยู่ในระดับปานกลาง และองค์การบริหารส่วนตำบลไม่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยว

Jamaludin, Othman, & Awang (2012, 451-459) ได้ศึกษาโฮมสเตย์ของชุมชน ในประเทศมาเลเซีย พบว่า มีการบริหารจัดการอยู่ในระดับดี นักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในด้านกิจกรรมทางวัฒนธรรม คนตรีพื้นบ้าน การเดินป่า การสอนทำอาหาร พบปัญหาการสื่อสารระหว่างคนในชุมชนกับ

นักท่องเที่ยว เจ้าของโฮมสเตย์ควรดูแลด้านความสะอาด ความปลอดภัยและการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ภายในบ้านพักที่ใช้เป็นโฮมสเตย์ให้อยู่ในระดับได้อย่างสม่ำเสมอ

Bhuiyan, et al. (2012, Abstract) ศึกษาวิจัยเรื่อง“การพัฒนาที่พักแบบโฮม-สเตย์เพื่อการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เศรษฐกิจชายฝั่งทะเลตะวันออกของประเทศมาเลเซีย” ผลการวิจัยพบว่า ในปี ค.ศ.2006 พบว่าโฮมสเตย์มี 31 หลัง และในปี ค.ศ.2008 เพิ่มขึ้นเป็น 38 หลัง และจำนวนผู้ประกอบการจาก 482 บริษัท เพิ่มขึ้นเป็น 648 บริษัทตามลำดับ สิ่งที่ผู้ประกอบการต้องการให้เจ้าของโฮมสเตย์ปรับปรุง คือ ด้านสิ่งอำนวยความสะดวกกับนักท่องเที่ยวและด้านความปลอดภัย พื้นที่ของชุมชนมีศักยภาพในการทำโฮมสเตย์และคนหนุ่มสาวมีความกระตือรือร้นในการทำโฮมสเตย์มากขึ้น ผู้ประกอบการที่เป็นผู้ลงทุนมีความพึงพอใจกับรายได้จากการท่องเที่ยว ชุมชนได้รับการสนับสนุนจากรัฐบาลบ้าง และนักท่องเที่ยวมีความพึงพอใจในการบริการโฮมสเตย์ภาครัฐควรพิจารณานโยบายทางการตลาดให้มากขึ้น เพื่อการพัฒนาโฮมสเตย์ให้เกิดความยั่งยืนในพื้นที่เศรษฐกิจชายฝั่งทะเลตะวันออกต่อไป

และนอกจากนี้ยังมีการศึกษาความเข้าใจของชุมชนด้านการพัฒนาการท่องเที่ยวโฮมสเตย์ในประเทศมาเลเซีย พบว่า การท่องเที่ยวในชนบทช่วยพัฒนาและส่งเสริมด้านเศรษฐกิจ สังคมของชุมชน การทำโฮมสเตย์ต้องมีการวางแผน การพัฒนา และส่งเสริมการขาย และรายได้จากการท่องเที่ยวจะช่วยให้เศรษฐกิจของชุมชนรวมถึงคุณภาพชีวิตดีขึ้น (Yusof, Muda, & Amin, 2013, 300-306)

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้การวิจัยเชิงปริมาณ โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางมาท่องเที่ยวในชุมชน และพักโฮมสเตย์คลองรางจระเข้ กรณีนี้ผู้วิจัยไม่ทราบขนาดของประชากรที่แท้จริง จึง กำหนดสัดส่วนของประชากรที่ต้องการจะสุ่มร้อยละ 20 หรือ 0.2 มีความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และยอมให้คลาดเคลื่อนได้ร้อยละ 5 หรือ 0.05 (ยูท ใทยวรรณ์, 2551; อ้างอิงจาก Cochran, 1953)เมื่อแทนค่าแล้วได้ 246 คน ซึ่งในบทความนี้ผู้วิจัยเลือกศึกษาเฉพาะนักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 139 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยสร้างเครื่องมือ คือ แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าแบบจัดประเภท (ณรงค์ โพธิ์พุกขานันท์, 2551, 196) มี 5 ระดับ คือ

- ระดับ 5 หมายถึง คะแนนความพึงพอใจมากที่สุด
- ระดับ 4 หมายถึง คะแนนความพึงพอใจมาก
- ระดับ 3 หมายถึง คะแนนความพึงพอใจปานกลาง
- ระดับ 2 หมายถึง คะแนนความพึงพอใจน้อย
- ระดับ 1 หมายถึง คะแนนความพึงพอใจน้อยที่สุด

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการใช้โปรแกรมการประมวลผลทางสถิติ เพื่อทำการวิเคราะห์และประมวลผลทางคอมพิวเตอร์ สำหรับสถิติที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation หรือ S.D) และแปลความหมายของคะแนน ดังนี้

4.20-5.00	ระดับมากที่สุด
3.40-4.19	ระดับมาก
2.60-3.39	ระดับปานกลาง
1.80-2.59	ระดับน้อย
1.00-1.79	ระดับน้อยที่สุด

สรุปผลการวิจัย

ผลการวิจัยด้านปัจจัยส่วนบุคคลของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยจำนวน 139 คน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 59 อายุ 21 ปีขึ้นไป (ร้อยละ 62.60) สถานภาพโสด (ร้อยละ 64.70) การศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป (ร้อยละ 81.30) เป็นข้าราชการ และพนักงานรัฐวิสาหกิจ (ร้อยละ 54.70) และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 25,000 บาท นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการมาพักโฮมสเตย์ คือ จองบ้านพักโฮมสเตย์ทางโทรศัพท์ (ร้อยละ 56.80) เดินทางมาพักโฮมสเตย์โดยรถยนต์ส่วนบุคคล (ร้อยละ 91.40) มาพักโฮมสเตย์กับเพื่อน (ร้อยละ 59.70) มีความประทับใจบรรยากาศธรรมชาติริมน้ำมากที่สุด (ร้อยละ 75.50) จะกลับมาเที่ยวที่นี่เมื่อมีโอกาส ไม่เคยมาเที่ยวที่นี่เลย และต้องการแนะนำให้เพื่อนมาเที่ยวที่นี่ (ร้อยละ 98.60) และความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยแสดงดังตาราง

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการจัดบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ในชุมชนคลองรางจระเข้

การจัดบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ในชุมชนคลองรางจระเข้	ระดับความพึงพอใจ นักท่องเที่ยวชาวไทย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดเตรียมที่พัก			
1. ความสะอาดของบ้านพักที่ใช้เป็นโฮมสเตย์	4.11	0.649	มาก
2. ความสะอาดของเครื่องนอน (ที่นอน/หมอน/ผ้าปู/ผ้าห่ม/มุ้ง)	3.95	0.690	มาก
3. ภายในที่พักมีอากาศถ่ายเทได้สะดวก	4.37	0.617	มากที่สุด
4. การเตรียมเครื่องนอนและอุปกรณ์ตกแต่งไว้พร้อมก่อนนักท่องเที่ยวมาพัก	4.12	0.759	มาก
5. ที่พักอยู่ภายใต้หลังคาเดียวกับเจ้าของบ้าน ห้องส่วนตัวเป็นสัดส่วน	4.07	0.748	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

การจัดบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ในชุมชนคลองระจนะ	ระดับความพึงพอใจ นักท่องเที่ยวชาวไทย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดเตรียมที่พัก (ต่อ)			
6. การจัดอุปกรณ์ตกแต่งภายในห้องพัก	4.14	0.665	มาก
7. เจ้าของบ้านสร้างบ้านอีกหลังเพื่อใช้เป็นที่พักนักท่องเที่ยว	4.27	0.634	มากที่สุด
8. ไฟฟ้าให้แสงสว่างภายในห้องพัก	4.30	0.687	มากที่สุด
9. อุปกรณ์อำนวยความสะดวกในห้องพัก เช่น ไม้แขวนเสื้อ ราวพาดผ้าเช็ดตัว โต๊ะเล็กสำหรับวางของ อ่านหรือเขียนหนังสือ	3.64	1.035	มาก
10. ความสะอาดของห้องอาบน้ำและห้องสุขา	3.75	0.858	มาก
11. ระเบียงหรือนอกชานบ้านไว้สำหรับนั่งเล่น พุดคุยหรือแลกเปลี่ยนความรู้ ระหว่างเจ้าของบ้านกับนักท่องเที่ยว	4.40	0.622	มากที่สุด
12. เครื่องทำน้ำอุ่นภายในห้องอาบน้ำ	3.39	1.243	ปานกลาง
สรุปประเด็น	4.04	0.767	มาก
ด้านการจัดการอาหารและเครื่องดื่ม			
13. เจ้าของบ้านคำนึงถึงเชื้อชาติและการนับถือศาสนาในการประกอบอาหาร และเครื่องดื่ม	4.28	0.724	มากที่สุด
14. เอกลักษณะของอาหารพื้นบ้านในแต่ละท้องถิ่น	4.40	0.667	มากที่สุด
15. ผลไม้ตามฤดูกาล	4.25	0.673	มากที่สุด
16. ปริมาณอาหาร	4.37	0.617	มากที่สุด
17. วัตถุดิบที่ใช้ในการปรุงอาหารหาได้ง่ายในท้องถิ่น	4.40	0.598	มากที่สุด
18. การสอบถามข้อมูลและประเภทของอาหารที่ท่านรับประทานไม่ได้ ก่อนการปรุงอาหาร	4.24	0.823	มากที่สุด
19. ความสะอาดของอุปกรณ์และภาชนะที่ใช้ในการประกอบอาหารและ เครื่องดื่ม	4.30	0.644	มากที่สุด
20. การเตรียมอุปกรณ์ในการรับประทานอาหารวางไว้บนโต๊ะ เช่น จาน ช้อน ช้อนส้อม ช้อนกลาง ขวดน้ำดื่มและแก้วน้ำ	4.36	0.591	มากที่สุด
21. การเรียนรู้วัฒนธรรมการกินอาหารร่วมกับเจ้าของบ้าน	4.23	0.684	มากที่สุด
22. การสอนทำอาหารโดยเจ้าของบ้านและมัคคุเทศก์	3.67	0.926	มาก
สรุปประเด็น	4.25	0.694	มากที่สุด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

การจัดบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ในชุมชนคลองรางจระเข้	ระดับความพึงพอใจ นักท่องเที่ยวชาวไทย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการจัดการความปลอดภัย			
23. การจัดเวรยามดูแลความปลอดภัยบริเวณบ้านพัก	3.79	0.877	มาก
24. การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในด้านอุปกรณ์สื่อสาร เช่น โทรศัพท์ โทรศัพท์เคลื่อนที่ โทรสาร วิทยุสื่อสาร เป็นต้น สำหรับติดต่อเจ้าหน้าที่ ตำรวจ ทหาร พยาบาล สาธารณสุข พนักงานดับเพลิง	3.76	0.853	มาก
25. การจัดฝึกอบรมนักท่องเที่ยวให้รู้จักวิธีการปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ เมื่อเกิดอุบัติเหตุทางน้ำ	3.59	0.953	มาก
26. การจัดบริการคู่มือสำหรับรักษาทรัพย์สินอันมีค่าของท่านระหว่างการ การเข้าพักที่โฮมสเตย์	3.52	1.058	มาก
27. การสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับโรคประจำตัวของท่านระหว่างการเข้าพัก	3.57	1.056	มาก
28. ชูชีพสำหรับนักท่องเที่ยว	4.14	0.821	มาก
29. กระเป๋าสามัญประจำบ้าน สำหรับนักท่องเที่ยวเกิดอาการเจ็บป่วย ระหว่างการเข้าพัก	3.84	0.999	มาก
สรุปประเด็น	3.74	0.945	มาก
ด้านการจัดระบบการจองที่พัก			
30. การจองที่พักหลายช่องทาง เช่น การจองทางโทรศัพท์ เครือข่าย อินเทอร์เน็ต บริษัททัวร์	4.11	0.713	มาก
31. การอำนวยความสะดวกในการจองที่พัก	4.12	0.679	มาก
32. การบริการที่รวดเร็วในการจองที่พัก	4.17	0.658	มาก
33. รายละเอียดต่างๆ เกี่ยวกับการเข้าพักตลอดจนสถานที่ท่องเที่ยวเพื่อศึกษา ก่อนการเข้าพัก	4.07	0.728	มาก
34. การเรียกเก็บค่าบริการบางส่วนก่อนเข้าพัก ซึ่งเป็นระเบียบปฏิบัติก่อน การเข้าพัก	4.14	0.766	มาก
35. ราคาที่พักกับคุณภาพการบริการ	4.25	0.673	มากที่สุด
สรุปประเด็น	4.14	0.702	มาก

ตารางที่ 1 (ต่อ)

การจัดบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ในชุมชนคลองรางจระเข้	ระดับความพึงพอใจ นักท่องเที่ยวชาวไทย		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการต้อนรับและการลงทะเบียนเข้าพัก			
36. การกล่าวต้อนรับนักท่องเที่ยว	4.31	0.670	มากที่สุด
37. ความมีอัธยาศัยดีและยิ้มแย้มแจ่มใสของเจ้าของบ้าน	4.58	0.549	มากที่สุด
38. การดูแลเอาใจใส่ของเจ้าของบ้าน	4.60	0.546	มากที่สุด
39. การแจ้งรายละเอียดเกี่ยวกับค่าธรรมเนียมการเข้าพักและการบริการ ด้านต่างๆ ที่จัดเตรียมไว้สำหรับนักท่องเที่ยว	4.31	0.602	มากที่สุด
40. การแจ้งรายละเอียดของข้อมูลที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับชุมชนและ สภาพทั่วไป	4.35	0.589	มากที่สุด
สรุปรายด้าน	4.43	0.591	มากที่สุด
สรุปรวม	4.10	0.746	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่านักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่มีความพึงพอใจในการจัดบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ชุมชนคลองรางจระเข้ทั้ง 5 ด้าน คือ ด้านการจัดเตรียมที่พักอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.04$) ด้านการจัดการอาหารและเครื่องดื่มอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.25$) ด้านการจัดการความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.74$) ด้านการจัดระบบการจองที่พักอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.14$) และด้านการต้อนรับและการลงทะเบียนเข้าพักอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.43$) สรุปรวมทั้ง 5 ด้านมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$)

อภิปรายผลการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยนำแนวคิดด้านการท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงชุมชน และการจัดการบ้านพักแบบโฮมสเตย์มาใช้ในการศึกษา โดยศึกษาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย พบว่า นักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 21 ปีขึ้นไป มีสถานภาพโสด มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป เป็นข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจและผู้ประกอบการ และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนน้อยกว่า 25,000 บาท เพราะเพศหญิงเป็นประชากรกลุ่มใหญ่ของประเทศ และเป็นโสดจำนวนมาก เนื่องจากมีความสามารถหาเลี้ยงตนเองได้ และประกอบอาชีพที่มั่นคง จึงมีโอกาท่องเที่ยวมากกว่าหญิงที่แต่งงานแล้ว ด้านพฤติกรรมกรเข้าพักโฮมสเตย์ของนักท่องเที่ยวชาวไทยส่วนใหญ่จะจองบ้านพักโฮมสเตย์ทางโทรศัพท์ เดินทางมาพักโฮมสเตย์โดยรถยนต์ส่วนบุคคล เนื่องจากการเดินทางมีความสะดวก และโฮมสเตย์อยู่ใกล้กับถนนสาย

เอเชีย อำเภอสนา จังหวัดพระนครศรีอยุธยาอยู่ใกล้กรุงเทพฯ มาพักโฮมสเตย์กับเพื่อน เพราะคนโสดมีความเป็นอิสระ จึงเดินทางท่องเที่ยวกับเพื่อน เพื่อพบปะสังสรรค์และมาพักผ่อน มีความประทับใจบรรยากาศธรรมชาติริมน้ำมากที่สุด เพราะสภาพสังคมปัจจุบันยังสังคมเมือง อยู่ในสภาพพื้นที่จำกัดห่างไกลจากธรรมชาติ และชีวิตเรียบง่ายของชาวชนบท จึงแสวงหาแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นธรรมชาติ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ต้องการกลับมาเที่ยวที่นี่เมื่อมีโอกาสไม่เคยมาเที่ยวที่นี่เลยและต้องการแนะนำให้เพื่อนมาเที่ยวที่นี่เพราะมีความประทับใจวิถีวัฒนธรรมชนบท ซึ่งมีความเรียบง่าย สงบ และเป็นธรรมชาติ ศึกษาตามวัตถุประสงค์ด้านความพึงพอใจต่อการจัดบริการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ พบว่า จากบทความวิจัยของ Abby (2006, 878-889) ศึกษาการท่องเที่ยวเชิงชนบทในเมืองกิดัง ประเทศมาเลเซีย ศึกษาเกี่ยวกับการวางแผนพัฒนาการท่องเที่ยวในชนบท และการทำโฮมสเตย์ เพื่อดึงดูดให้นักท่องเที่ยวมาท่องเที่ยวให้มากขึ้น มีความสอดคล้องกันในการศึกษาการทำโฮมสเตย์ในชุมชน เพื่อให้การพัฒนาและกระจายรายได้สู่ชุมชน งานวิจัยของวุฒิชัย สุนทรสมัย, และ เกศริน อิ่มเล็ก (2550, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องคุณภาพการบริการที่พักแบบโฮมสเตย์ของภาคตะวันออกและศึกษาด้านการประกอบธุรกิจด้านการท่องเที่ยวในชุมชน โดยมีความสอดคล้องในการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวที่ส่งผลต่อการจัดบริการที่พักแบบโฮมสเตย์ ไม่สอดคล้องในด้านศึกษาด้านการตลาดในการประกอบธุรกิจในชุมชน และไม่สอดคล้องในการศึกษาทุกๆ 6 เดือน เพื่อการประเมินและติดตามผลคุณภาพการบริการของที่พักแบบโฮมสเตย์ บทความวิจัยของ Aree Naipinit, & Thirachaya Maneenetr (2010, 103-109) ศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของชุมชนด้านการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้านบัวสายโฮมสเตย์ อำเภอวังน้ำเขียว จังหวัดนครราชสีมา มีความสอดคล้องในการศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการจัดการท่องเที่ยวในหมู่บ้านบัวสายโฮมสเตย์ ไม่สอดคล้องในการศึกษาผลกระทบและทัศนคติของชุมชนด้านการมีส่วนร่วมในการทำโฮมสเตย์ บทความวิจัยของ Jamaludin, Othman, & Awang (2012, 451-459) ศึกษาเรื่องโฮมสเตย์ของชุมชน ในประเทศมาเลเซียมีความสอดคล้องในการศึกษาความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว และการจัดการบ้านพักแบบโฮมสเตย์ ในด้านความสะอาด ความปลอดภัยและการจัดการสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ภายในบ้านพักที่ใช้เป็น โฮมสเตย์ งานวิจัยของ Bhuiyan, et al. (2012, Abstract) ศึกษาเรื่องการพัฒนาที่พักแบบโฮมสเตย์เพื่อการท่องเที่ยวในเขตพื้นที่เศรษฐกิจชายฝั่งทะเลตะวันออกของประเทศไทย มีความสอดคล้องในการศึกษาการทำโฮมสเตย์ทำให้เกิดการพัฒนาชุมชน และสอดคล้องในการศึกษาสิ่งที่โฮมสเตย์ต้องปรับปรุงด้านสิ่งอำนวยความสะดวกกับนักท่องเที่ยวและด้านความปลอดภัย และมีพื้นที่ของชุมชนมีศักยภาพในการทำโฮมสเตย์ แต่ไม่สอดคล้องในการศึกษาผู้ประกอบการในการทำโฮมสเตย์ บทความวิจัยของ Yusof, Muda, & Amin (2013, 300-306) ศึกษาเรื่องโครงการโฮมสเตย์สำหรับการท่องเที่ยวเชิงชนบทในประเทศมาเลเซีย มีความสอดคล้องในการศึกษา

โฮมสเตย์ในชนบทเพื่อพัฒนาชุมชนและทำให้เศรษฐกิจรวมถึงคุณภาพชีวิตของคนในชุมชนดีขึ้น ไม่สอดคล้องในการศึกษาการส่งเสริมการขายบ้านพักโฮมสเตย์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

1. การทำโฮมสเตย์ทำให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชน
2. เปิดโอกาสให้ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการทำโฮมสเตย์มากขึ้น
3. จากบทความวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้เกิดการพัฒนาที่พักแบบโฮมสเตย์ไทยให้ได้มาตรฐาน

อาชีวชน

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. ผู้ทำโฮมสเตย์ควรปฏิบัติตามกฎของการทำโฮมสเตย์โดยเคร่งครัด
2. หน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่นช่วยสนับสนุนทุนส่งเสริมการทำโฮมสเตย์ของชุมชน
3. หน่วยงานภาครัฐด้านการท่องเที่ยว จัดอบรมด้านการท่องเที่ยว อบรมความรู้ความเข้าใจใน

การทำโฮมสเตย์กับผู้ประกอบการในชุมชน

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. กองวิจัยการตลาด. (2558). *การศึกษาแนวโน้มและทิศทางการท่องเที่ยว*

ไทยในปี 2563 (Thai Tourism Scenario 2020). สืบค้นเมื่อ 28 เมษายน 2558,

จาก [http://www.Tatreviewmagazine.com/web/menu-read-tat/menu-2015/menu-](http://www.Tatreviewmagazine.com/web/menu-read-tat/menu-2015/menu-22015/654-22015 scenario2020)

22015/654-22015 scenario2020

ณรงค์ โพธิ์พุกขานันท์. (2551). *ระเบียบวิธีวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: ศ. เอเชียเพรส (1989).

ดาวเรือง ฤกษ์บุปผา, และเริงไชย ฤกษ์บุปผา. (2555, ธันวาคม). *สัมภาษณ์*.

ชนกฤต สังข์เฉย. (2550). *อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและการบริการ*. นครปฐม: คณะวิทยาการจัดการ
วิทยาเขตสารสนเทศเพชรบุรี มหาวิทยาลัยศิลปากร.

นิคม จารุมณี. (2535). *การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว*. กรุงเทพฯ: หน่วยศึกษานิเทศก์
กรมการฝึกหัดครู.

พิมพ์ระวี วิจารณ์รุ่งสัจ. (2553). *การท่องเที่ยวชุมชน*. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.

มิ่งสรรพ ขาวสอาด. (2549). *การท่องเที่ยวชุมชนและบ้านพักแบบโฮมสเตย์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). เชียงใหม่:
สถาบันวิจัยสังคม มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ยุทธ ไถยวรรณ. (2551). *วิเคราะห์ข้อมูลวิจัย*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ดี.

- วิมล จิโรจน์พันธุ์, และคณะ. (2548). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ*. กรุงเทพฯ: พิมพ์แสงดาว.
- วุฒิชาดิ สุนทรสมย์, และ เกศริน อิ่มเล็ก. (2550). รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์การศึกษาคุณภาพการบริการที่พักรวมแบบโฮมสเตย์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ: การพัฒนาศักยภาพความเข้มแข็ง และความยั่งยืนของการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและการประกอบธุรกิจด้านท่องเที่ยว.
กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- เสรี เวชชบุษกร. (2556). *การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ. เอกสารการสอนชุดวิชาการจัดการนันทนาการและการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ หน่วยที่ 7. (พิมพ์ครั้งที่ 3)*. นนทบุรี: สาขาวิชาวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- Abby, L. (2006). Tourism in rural areas: Kedah, Malaysia. *Tourism Management Journal*, 27, 878-889.
- Aree Naipinit, and Thirachaya Maneenetr. (2010, January). Community participation in tourism management in Busai Village Homestay, Wangnamkheo District, NakhonRatchasima Province, Thailand. *The International Business & Economics Research Journal*, 9 (1),103-108.
- Bhuiyan, H., et al . (2012). Homestay accommodation for tourism development in East Coast Economic Region. University Kebangsaan, Malaysia. *American Journal of Applied Sciences*, 9(7), 1085-1090.
- Jamaludin, M., Othman, N., & Awang, A.R. (2012). Community based homestay programme: A personal experience. *Procedia – Social and Behavioral Sciences*, 42, 451-459.
- Yusof, Y., Muda, M.S., & Amin, W.A.(2013). Rural tourism in Malaysia: A homestay program. *China-USA Business Review*, 12(3), 300-306.
